

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/31/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119214676
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8119214676.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobkyne: D. U., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v E. P. J., Na Z. č. X, právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, na ul. Sovietskych hrdinov č. 163/66, proti žalovanému: 365. bank, a.s., so sídlom v Bratislave, na Dvořákovom nábreží č. 4, IČO: 31 340 890, právne zastúpenému Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom v Bratislave, na Dvořákovom nábreží č. 8A, IČO: 47 232 471, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 602,56 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 24.05.2020 č.k. 10Csp 200/2019-207, takto

rozhodol:

Mení rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby žalobkyne tak, že žalovanému sa ukladá povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 602,56 eur s 5 % -ným úrokom z omeškania ročne od 05.10.2019 do zaplatenia v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobkyni sa priznáva voči žalovanému náhrada trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom nepripustil zmenu žalobného návrhu žalobkyne jeho rozšírením podaním zo dňa 15.05.2021. V časti o vydanie bezdôvodného obohatenia žalobu žalobkyne zamietol. Žalovanému priznal vo vzťahu k žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej medzi stranami sporu bola dňa 14.04.2010 uzatvorená zmluva o úvere dostupná pôžička, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 2.000 eur s výškou mesačnej splátky 67,29 eur a s termínom konečnej splatnosti 13.06.2014. Nesporným bolo to, že z poskytnutého úveru žalobkyňa zaplatila žalovanému sumu 2.602,56 eur, pričom poslednú úhradu vo výške 1.696,22 eur vykonala dňa 16.06.2011.

3. Žalobkyňa ako nedostatok zmluvy namietala ročnú percentuálnu mieru nákladov vypočítanú podľa ust. § 4 ods. 2 písm. j) zákona č. 258/2001 Z.z. účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy. K žalobe predložila výpočet RPMN pre spotrebiteľský úver. Žalobkyňou predložený výpočet RPMN pre spotrebiteľský úver (č.l. 7 spisu) je však podľa zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý obsahuje iný výpočet aký predložila súdu žalobkyňa. Ide o kalkulačku získanú prostredníctvom internetu, ktorá má len informatívny a nezáväzný charakter a nie je možné ju považovať za hodnovernú a aplikovať na dané súdne konanie. Navyše výpočet RPMN podľa zákona číslo 258/2001 Z.z. a zákona číslo 129/2010 Z.z. je rôzny. V tejto súvislosti žalobkyňa nepredložila dôkaz týkajúci sa správnej aplikácie zákona č. 258/2001 Z.z., ktorým by preukázala svoje skutkové tvrdenia o nesprávnosti údajov o RPMN uvedeného v zmluve. RPMN sa vypočítava podľa zákona o spotrebiteľských úveroch v znení ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere, pričom

vzorec výpočtu bol iný ako je v súčasnosti. Kalkulačky prístupné na internete, ktoré umožňujú výpočet RPMN, robia výpočet podľa vzorca platného v súčasnosti. V čase uzatvorenia zmluvy mohol veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť len takú výšku RPMN, ktorá bola vypočítaná podľa vzorca stanoveného zákonom v čase uzatvorenia zmluvy a nie podľa vzorca, ktorý je uvedený v zákone v jeho neskoršom znení. Tvrdenie, že podľa prepočtu žalobkyne by RPMN mala byť vo výške 30,89 %, resp. vo výške 29,96 % na základe výpočtu, ktorý súdu predložil právny zástupca žalobkyne na pojednávaní konanom dňa 03.05.2021 bez toho, aby súdu bol preukázaný platný vzorec výpočtu podľa zákona číslo 258/2001 Z.z. neobstojí.

4. V zmluve o úvere je uvedená celková výška nákladov 1.173,09 eur. Dikcia zákona nehovorí o tom, že celkovou čiastkou, ktorú má spotrebiteľ uhradiť je násobok počtu splátok s ich výškou. Celkovou čiastkou sa rozumie súčet celkovej výšky úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

5. Zmluva obsahuje aj správnu priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný spotrebiteľský úver platnú ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere zverejnenú podľa § 7a ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. za príslušný kalendárny štvrťrok. V súlade s týmto ustanovením v spojení s ust. § 2 vyhl. č. 660/2007 Z.z. je pri zmluve o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej dňa 14.04.2010 potrebné vychádzať z údajov o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za štvrtý štvrťrok 2009. Podľa súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za štvrtý štvrťrok 2009 pri úvere vo výške od 1.500 eur do 6.500 eur na obdobie od jedného do piatich rokov priemerná RPMN predstavuje 20,58 % tak, ako je to uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

6. Navyše, podľa ust. § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z., nesprávne uvedenie či už údajov o RPMN alebo o priemernej RPMN nespôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Dikcia zákona hovorí o absencii zákonných náležitostí podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l) a až vtedy sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

7. Poslednú splátku úveru zaplatila žalobkyňa žalovanému dňom 16.06.2011. Nárok žalobkyne je tak premlčaný. Žalobkyňa podala žalobu na súde dňa 23.09.2019, teda po uplynutí trojročnej objektívnej premlčacej doby, ktorá uplynula dňa 16.06.2014.

8. Čo sa týka prehlásenia Združenia, z neho vyplýva iba to, že žalobkyne bola podaná informácia o jej práve domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia. Z tohto prehlásenia je tak zrejmé, že v daný deň sa žalobkyňa od Združenia nedozvedela o skutkových okolnostiach, ale dozvedela sa len právnu kvalifikáciu už existujúcich skutkových okolností zakladajúcich nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Ustanovením § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa ale nemieni znalosť právnej kvalifikácie, ale vedomosť o skutkových okolnostiach zakladajúcich zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie.

9. Keďže dôvody bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru zistené neboli a nárok žalobkyne je premlčaný tak v subjektívnej ako aj v objektívnej premlčacej dobe, súd prvej inštancie žalobu v časti týkajúcej sa bezdôvodného obohatenia zamietol. Zároveň rozhodol o nepripustení zmeny žaloby žalobkyne a žalobkyňu zaviazal na náhradu trov konania žalovanému v rozsahu 100 % v súlade s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 262 C.s.p.

10. Proti tomuto rozsudku, s výnimkou výroku o nepripustení zmeny žaloby, podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. Navrhla rozsudok zmeniť tak, aby jej žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia bolo v celom rozsahu vyhovené. Zároveň požadovala priznať plnú náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. Ako dôvod uviedla, že v súdnej veci ide o v poradí druhý prvoinštančný rozsudok, keď prvší rozsudok z 24.02.2020, ktorým bola žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietnutá, bol zrušený uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.11.2020 vydaným vo veci 7CoCsp 27/2020. Prvým rozsudkom bola žaloba zamietnutá z dôvodu premlčania nároku tak v subjektívnej, ako aj v objektívnej premlčacej dobe. Terajším rozsudkom prvoinštančný súd žalobu zamietol preto, lebo nezistil, aby bol úver bezúročný a bez poplatkov, ale aj z dôvodu premlčania za predpokladu, ak by úver bol bezúročný a bez poplatkov.

11. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s argumentáciou žalobkyne, že v zmluve je uvedená nesprávna RPMN, nepovažujúc výpočet podľa internetovej kalkulačky za správny, vzhľadom na to, že výpočet je podľa zákona č. 129/2010 Z.z. a zmluva bola uzatvorená počas účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z. Na druhej strane z odôvodnenia rozsudku sa nedá zistiť, či údaj o výške RPMN uvedený žalovaným v zmluve je správny a ak áno, tak na základe čoho považuje údaj o výške RPMN uvedený žalovaným za správny. Žalobkyňa na pojednávaní konanom dňa 03.05.2021 predložila výpočet RPMN podľa oficiálnej internetovej interaktívnej kalkulačky Ministerstva financií Slovenskej republiky z portálu finančnej osvetly a ochrany finančného spotrebiteľa Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktorá vyžaduje na výpočet RPMN aj zadanie dátumu uzatvorenia zmluvy. Podľa tejto oficiálnej kalkulačky Ministerstva financií Slovenskej republiky je hodnota RPMN 29,96 % oproti hodnote RPMN 26,82 % uvádzanej v zmluve žalovaným. Z čoho prvoinštančný súd usudzuje, že ide o výpočet podľa zákona č. 129/2010 Z.z. keď táto oficiálna kalkulačka vyžaduje aj zadanie dátumu uzatvorenia zmluvy a tento dátum 14.04.2010 bol aj do výpočtu zadany.

12. Z odôvodnenia rozsudku navyše vyplýva, že súd prvej inštancie je toho názoru, že ak zmluva obsahuje údaj o RPMN bez ohľadu na jeho nesprávnu výšku, tak len nesprávna výška RPMN nemá za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, nakoľko údaj o RPMN zmluva obsahuje. Takýto názor nemožno hodnotiť inak ako prejav prepätého formalizmu, ktorý so zmyslom právnej úpravy nemá nič spoločné. Ak zmluva musí obsahovať RPMN a RPMN je definovaná zákonom ako jednoznačná hodnota nezávislá na dohode účastníkov, tak akákoľvek iná hodnota RPMN, ktorá je v rozpore so zákonom, je neplatná, čo znamená, že ak je RPMN neplatná, tak ju zmluva neobsahuje.

13. Podľa odôvodnenia rozhodnutia dikcia zákona nehovorí o tom, že celkovou čiastkou, ktorú má spotrebiteľ uhradiť, je násobok počtu splátok a ich výška. Prvoinštančný súd používa nepresné pojmy, keď hovorí o „celkovej čiastke, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť“, nakoľko tento pojem zákon o spotrebiteľských úveroch neobsahuje. Ide o pojem definovaný zákonom č. 129/2010 Z.z. Zákon o spotrebiteľských úveroch používa v § 4 ods. 2 písm. j) ako obligatórnu náležitosť pojem „celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom“, ktorý je definovaný v § 2 písm. c) zákona o spotrebiteľských úveroch, ako všetky náklady, vrátane úrokov a poplatkov, ktoré sú spojené s poskytnutým úverom. Ak je v zmluve o úvere uvedené, že celková výška nákladov je 1.173,09 eur a spotrebiteľ má za 50 splátok po 67,29 eur zaplatiť 3.364,50 eur, z čoho suma 2.000 eur predstavuje samotný poskytnutý úver, tak čo predstavuje suma 1.364,50 eur ($3.364,50 \text{ eur} - 2.000 \text{ eur} = 1.364,50 \text{ eur}$), keď má obsahovať podľa zmluvy celkové náklady vo výške 1.173,09 eur. Za čo zaplatí spotrebiteľ rozdiel 191,41 eur ($1.364,50 \text{ eur} - 1.173,09 \text{ eur} = 191,41 \text{ eur}$), keď táto suma neprestavuje ani úver a podľa súdu prvej inštancie ani celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. Samozrejme zo zákonov matematiky vyplýva, že je to súčasť nákladov spotrebiteľa. Už z vyššie uvedenej argumentácie vyplýva, že v súdnej veci ide o spotrebiteľský úver, ktorý je bezúročný a bezpoplatkový.

14. Navyše, aj keď na to žalobkyňa doposiaľ nepoukázala, v zmluve absentuje aj obligatórna náležitosť podľa § 4 ods. 2 písm. i) Zákona o spotrebiteľských úveroch, a to výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 rieši otázku rozčlenenia splátok vo vzťahu k Smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES a na vnútroštátnej úrovni vo vzťahu k zákonu č. 129/2010 Z.z. V súdnej veci ide o úver podľa zákona č. 258/2001 Z.z., na ktorý sa vzťahuje Smernica Rady 87/102/EHS, ktorá nevyžadovala plnú harmonizáciu.

15. V súvislosti s obsahom úverovej zmluvy žalobkyňa namietla platnosť tých častí úverovej zmluvy, ktoré sú písané tak malým písmom, že sú nečitateľné s porozumením.

16. Prvoinštančný súd sa z úradnej moci mal zaoberať aj úrokom vo výške 24 % ročne. Takýto úrok je v rozpore s dobrými mravmi, a preto neplatný.

17. Pokiaľ ide o premlčanie uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, žalobkyňa poukázala na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vydaný vo veci C-485/2019 dňa 02.04.2021. Názor na možnú aplikáciu tohto rozsudku aj v spojení s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie v spojených veciach C-698/18 a 699/18 vo vnútroštátnom práve pri eurokonformnom výklade premlčania bezdôvodného obohatenia v spotrebiteľských právnych veciach, žalobkyňa uviedla vo vyjadrení z 15.05.2021, ktorým sa však súd prvej inštancie nezaoberal. Podľa ust. § 217 ods. 1 C.s.p., pre rozsudok

je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania tým nie sú dotknuté. Uvedené ustanovenie sa týka nielen skutkového stavu veci, ale aj platného a účinného práva a súd prvej inštancie bol povinný rozsudok Súdneho dvora Európskej únie aplikovať.

18. Žalovaný navrhol rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť.

19. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobkyne je opodstatnené.

20. Vo veci nie je možné stotožniť sa so záverom prvoinštančného súdu, podľa ktorého existencia dôvodov bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru nebola daná. Rovnako správnou nie je ani úvaha o prípadnom premlčaní žalobou uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia tak v subjektívnej, ako aj v objektívnej premlčacej dobe.

21. V súvislosti s premlčaním je potrebné zdôrazniť, že aj právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia podlieha premlčaniu. Pri premlčaní práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba a to subjektívna (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a objektívna (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

22. Začiatok subjektívnej i objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne, na sebe nezávisle a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže prekročiť. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a na začatie jej plynutia vždy treba rešpektovať subjektívnu stránku oprávneného týkajúcu sa jeho vedomosti o bezdôvodnom obohatení a vedomosti o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

23. V súvislosti s posudzovaním behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je potrebné zdôrazniť, že žalobkyňa vstupovala do zmluvného vzťahu so žalovaným ako so subjektom podnikajúcim v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov v dobrej viere, že žalovaným predložená a vopred pripravená zmluva bude obsahovať všetky náležitosti vyžadované v tom čase účinným zákonom č. 258/2001 Z.z. V čase úhrady poslednej splátky žalobkyňa ako priemerná spotrebiteľka nemohla ani len predpokladať, že žalovanému uhrádzala aj peňažné plnenia, na ktoré mu zákonný nárok nevznikol. V reálnom živote totiž bežný spotrebiteľ má vedomosť len o tom, že uzatvoril zmluvu o úvere s veriteľom a že na účet veriteľa má splácať jednotlivé splátky podľa zmluvy.

24. Začiatok subjektívnej premlčacej doby je viazaný na skutočnú vedomosť oprávneného o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o osobe, ktorá sa na jeho úkor obohatila.

25. Slová „keď sa oprávnený dozvie“, je potrebné vykladať v tom zmysle, že oprávnená osoba musí nadobudnúť vedomosť o skutočnostiach uvedených v ustanovení § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nie je možné len predpokladať, že by oprávnená osoba mohla o tom vedieť alebo že by sa o tom mohla dozvedieť alebo mala dozvedieť, ak by vynaložila potrebnú starostlivosť.

26. V prejednávaní veci je nepochybné, že žalobkyňa o uzavretí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj o povinnostiach zo zmluvy vyplývajúcich mala vedomosť. Samotná vedomosť o týchto skutočnostiach sama o sebe neznamená aj skutočnú vedomosť spotrebiteľa o tom, že vzniklo bezdôvodné obohatenie. Na to, aby bezdôvodné obohatenie vzniklo, je potrebné, aby sa uplatnila fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a na jej uplatnenie je zase potrebné, aby boli splnené presne špecifikované predpoklady vyplývajúce zo zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Na to, aby sa spotrebiteľ skutočne dozvedel o bezdôvodnom obohatení, musel by skutočne vedieť, že na ním uzatvorenú zmluvu o úvere sa vzťahuje fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti vyplývajúca zo zákona. O vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného sa žalobkyňa podľa vlastného vyjadrenia dozvedela od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, pričom k tomuto svojmu vyjadreniu predložila aj prehlásenie tohto Združenia zo dňa 05.09.2019. V tomto prehlásení Združenie informovalo žalobkyňu o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane veriteľa vo výške 602,56 eur, pričom jej odporučilo obrátiť sa ohľadom právnych služieb na advokáta. Následne na to žalobkyňa dňa 11.09.2019 splnomocnila svojim zastupovaním JUDr. Igora Šafranka, ktorý vo veci podal žalobu. Bližšie uvedená časová postupnosť jednotlivých krokov žalobkyne súvisiaca s jej snahou získať vedomosť

o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného nasvedčuje tomu, najmä ak z vykonaného dokazovania iné skutočnosti nevyplývajú, že žalobkyňa ešte pred návštevou Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia nemala. O pravdivosti tohto tvrdenia žalobkyňa nemá žiadne pochybnosti ani odvolací súd.

27. Zásadné stanovisko k plynutiu premlčacej lehoty vyslovil Súdny dvor Európskej únie vo svojom rozsudku z 22.04.2021 vo veci C-485/19. Podľa tohto rozsudku, zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnené zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle Smernice Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.

28. Súdny dvor EÚ v tomto rozhodnutí pripomenul, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora v prípade neexistencie pravidiel únie v danej oblasti prináleží vnútroštátnemu právnemu poriadku každého členského štátu, aby na základe zásady procesnej autonómie upravil procesné podmienky týkajúce sa žalôb určených na zaručenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva únie, avšak pod podmienkou, že nie sú menej výhodné ako procesné podmienky, ktoré upravujú podobné situácie podľa vnútroštátneho práva (zásada ekvivalencie) a nevedú k praktickému znemožneniu alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv priznaných právom únie (zásada efektivity).

29. Pokiaľ ide konkrétne o zásadu efektivity, o ktorú ako jedinú ide v prejednávanej veci, z judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že každý prípad, v ktorom je nastolená otázka, či vnútroštátne procesné ustanovenie vedie k nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práva únie, sa musí skúmať s prihliadnutím na postavenie tohto ustanovenia v celom konaní, jeho priebeh a jeho osobitosti na jednotlivých vnútroštátnych súdoch. Z tohto hľadiska je v prípade potreby potrebné zohľadniť zásady, ktoré sú základom vnútroštátneho súdneho systému, ako sú napr. ochrana práva na obranu, zásada právnej istoty a požiadavka na riadny priebeh konania.

30. Súdny dvor tiež spresnil, že povinnosť členských štátov zabezpečiť efektivitu práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva únie, zahŕňa, osobitne pokiaľ ide o práva vyplývajúce zo Smernice 93/13, požiadavku účinnej súdnej ochrany zakotvenú tiež v článku 47 Charty, ktorá osobitne platí pre procesné podmienky žalôb založených na takýchto právach.

31. S prihliadnutím na tieto skutočnosti je potrebné preskúmať, či vnútroštátne pravidlo premlčania, aké je uvedené v bode 51 tohto rozsudku, možno považovať za zlučiteľné so zásadou efektivity, pričom toto preskúmanie sa musí týkať nielen dĺžky lehoty, o ktorú ide vo veci samej, ale aj podmienok jej uplatnenia, vrátane právnej skutočnosti zvolenej pre začatie jej plynutia.

32. V prvom rade, pokiaľ ide o námietku premlčacej lehoty voči žalobám podaným spotrebiteľmi na uplatnenie práv, ktoré im vyplývajú z práva únie, je potrebné uviesť, že takéto pravidlo nie je samo o sebe v rozpore so zásadou efektivity, pokiaľ jeho uplatnenie v praxi neznemožňuje alebo nadmerne nesťažuje výkon práv priznaných osobitne Smernicami 93/13 a 2008/48.

33. Súdny dvor EÚ už totiž uznal, že ochrana spotrebiteľa nie je absolútna a že stanovenie primeraných lehôt na podanie žalôb pod hrozbou preklúzie v záujme právnej istoty je zlučiteľné s právom únie.

34. Konkrétnejšie Súdny dvor EÚ už rozhodol, že článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 Smernice 93/13 nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že žaloba o určenie neplatnosti nekalej podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom sa nepremlčuje a zároveň uplatňuje premlčaciu lehotu na žalobu o uplatnenie reštitučných účinkov tohto určenia, pričom musia byť dodržané zásady ekvivalencie a efektivity.

35. V druhom rade pokiaľ ide o stanovenú dĺžku skúmanej premlčacej lehoty, ktorá je v tomto prípade 3 roky, Súdny dvor EÚ rozhodol, že pokiaľ je táto lehota stanovená a vopred známa, zdá sa, že lehota v

takomto rozsahu je v zásade dostatočná na to, aby dotknutému spotrebiteľovi umožnila pripraviť a podať účinný prostriedok nápravy, takže táto dĺžka sama o sebe nie je nezlučiteľná so zásadou efektivity.

36. Pokiaľ však ide v treťom rade o stanovený začiatok plynutia skúmanej premlčacej lehoty, za okolností o aké ide vo veci samej, existuje nezanedbateľné riziko, že dotknutý spotrebiteľ sa počas stanovenej lehoty nebude dovolávať práv, ktoré mu priznáva právo únie, v dôsledku čoho by sa ocitol v situácii, že by tieto práva nemohol uplatniť.

37. Z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom, a to najmä v rámci jeho prvej otázky totiž vyplýva, že trojročná lehota stanovená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom k premlčaniu dôjde aj vtedy, keď spotrebiteľ nie je sám schopný posúdiť, či je zmluvná podmienka nekalá, alebo keď nevedel o nekalej povahe predmetnej zmluvnej podmienky.

38. V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť znevýhodnené postavenie, v ktorom sa spotrebiteľia nachádzajú voči predajcom alebo dodávateľom, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a skutočnosť, že je možné, že spotrebiteľia nevedia o svojich právach vyplývajúcich zo Smernice 93/13 alebo zo Smernice 2008/48, prípadne že nepoznajú ich rozsah.

39. Ako pritom v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 71 až 73 svojich návrhov, zmluvy o úvere, akou je zmluva, o akú ide vo veci samej, sa vo všeobecnosti plnia počas dlhého obdobia, a preto, ak je udalosťou, na základe ktorej začína plynúť trojročná premlčacia lehota, akákoľvek platba uskutočnená dlžníkom, čo musí overiť vnútroštátny súd, nemožno vylúčiť, že prinajmenšom pre časť uskutočnených platieb môže dôjsť k uplynutiu premlčacej lehoty ešte predtým, než sa skončí platnosť zmluvy, takže takýto režim premlčania môže spotrebiteľom systematicky odopierať možnosť domáhať sa vrátenia platieb uskutočnených na základe zmluvných podmienok, ktoré sú v rozpore s uvedenými smernicami.

40. Preto je potrebné dospieť k záveru, že procesné podmienky, o aké ide vo veci samej, tým, že vyžadujú od spotrebiteľa, aby podal žalobu v lehote do 3 rokov od dátumu, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom k tomuto obohateniu môže dôjsť počas plnenia dlhodobej zmluvy, sú takej povahy, že môžu nadmerne sťažovať výkon práv, ktoré mu priznáva Smernica 93/13 alebo Smernica 2008/48, a teda že tieto podmienky sú v rozpore so zásadou efektivity.

41. Okrem toho ako uviedol generálny advokát v bodoch 87 a 89 svojich návrhov, úmysel predajcu alebo dodávateľa, ktorý využil zmluvnú podmienku považovanú za nekalú, nemá vo vzťahu k právam spotrebiteľov vyplývajúcim z ustanovení Smernice 93/13 žiadny význam, a to isté platí aj pokiaľ ide o článok 10 ods. 2 Smernice 2008/48. Preto spotrebiteľ nemôže mať na účely uplatnenia svojich práv vyplývajúcich z týchto ustanovení povinnosť preukazovať úmyselnú povahu konania príslušného predajcu alebo dodávateľa. Z toho vyplýva, že možnosť predĺžiť trojročnú premlčaciu lehotu pod podmienkou, že spotrebiteľ preukáže úmysel predajcu alebo dodávateľa, ako je stanovená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemôže vyvrátiť konštatovanie uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku.

42. V prejednávanej veci, ako to vyplýva z vyššie uvedeného rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie, je neprípustné od spotrebiteľa vyžadovať, aby žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia podal v lehote do 3 rokov od doby, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu. Za takejto situácie podstatným pre začiatok plynutia premlčacej doby je moment, kedy sa spotrebiteľ dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia, pričom v prejednávanom spore sa tak stalo v septembri roku 2019. Ku dňu podania žaloby dňa 23.09.2019 premlčacia doba bez akýchkoľvek pochybností neuplynula.

43. V prejednávanom spore Zmluva o úvere dostupná pôžička medzi žalovaným ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom bola uzatvorená dňa 14.04.2010. Táto zmluva mala charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovení zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy. Tento právny predpis v ust. § 4 upravoval náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Jednou z týchto náležitostí vyplývajúcou z ust. § 4 ods. 2 písm. j) zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy bola i ročná percentuálna miera nákladov a celkové náklady spotrebiteľa

spojené so spotrebiteľským úverom vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

44. Samotný zákon č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy v ust. § 2 písm. a) a písm. c) rozlišoval medzi spotrebiteľským úverom a celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom. Celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sa rozumeli všetky náklady, vrátane úroku a poplatkov, ktoré sú spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru.

45. Celková výška nákladov v zmysle Zmluvy o úvere zo dňa 14.04.2010 mala predstavovať čiastku 1.173,09 eur. Výška mesačnej splátky v Zmluve o úvere bola stanovená na 67,29 eur, pričom žalovaná mala uhradiť spolu 50 splátok. Žalobkyňa tak mala celkovo zaplatiť žalovanému čiastku vo výške 3.364,50 eur (67,29 eur x 50). Po odrátaní istiny úveru poskytnutého žalobkyni vo výške 2.000 eur, celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom predstavujú čiastku 1.364,50 eur, teda sumu o 191,41 eur vyššiu v porovnaní so sumou 1.173,09 eur uvádzanou v Zmluve o úvere. Je teda nepochybné, že celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom nie sú uvedené správne.

46. Nesprávne uvedená výška celkových nákladov má nepochybne vplyv aj na ďalšiu náležitosť zmluvy o úvere vyplývajúcu z ust. § 4 ods. 2 písm. j) zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, ktorou je ročná percentuálna miera nákladov. Ročnou percentuálnou mierou nákladov v súlade s ust. § 2 písm. d) zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy sa rozumela sadzba, ktorá sa aplikovala na výpočet podľa prílohy tohto zákona z hodnoty celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom a výšky poskytnutého spotrebiteľského úveru. Ak žalovaný v zmluve celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom uviedol v sume nižšej než zodpovedajúcej skutočnosti, bez akýchkoľvek pochybností došlo k podhodnoteniu RPMN, ktorej výpočet je závislý aj od hodnoty celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. S neuvedením ročnej percentuálnej miery nákladov, za čo je potrebné považovať aj jej neuvedenie v správnej výške, je spojená sankcia v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v súlade s ust. § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy.

47. Ak zákon vyžadoval v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov vypočítanú podľa vzorca uvedeného v prílohe k zákonu, je nepochybné, že spotrebiteľ mal byť oboznámený nielen s ročnou percentuálnou mierou nákladov, ale aj s matematickým výpočtom, na základe ktorého veriteľ dospel k určitej výške RPMN. Ako inak by spotrebiteľ mohol preveriť správnosť takéhoto výpočtu RPMN, ako jednej z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, umožňujúcej posúdiť výhodnosť úveru, čo nepochybne má zásadný vplyv na jeho rozhodnutie vstúpiť do úverového vzťahu s veriteľom. Je nemysliteľné od spotrebiteľa očakávať, aby len na základe údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov uvedenej v zmluve mohol posúdiť správnosť tejto náležitosti zmluvy.

48. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na rozsudok Súdneho dvora EÚ z 20.09.2018, vydaný vo veci C-448/17, v ktorom Súdny dvor EÚ uviedol, že článok 4 ods. 2 Smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere jednak neuvádza ročnú percentuálnu mieru nákladov a obsahuje iba matematický vzorec výpočtu tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, ktorý nie je doplnený údajmi nevyhnutnými na uskutočnenie tohto výpočtu a jednak neuvádza úrokovú sadzbu, táto okolnosť je rozhodujúcim prvkom v rámci analýzy dotknutého vnútroštátneho súdu v súvislosti s otázkou, či je podmienka uvedenej zmluvy týkajúca sa nákladov úveru vypracovaná jasne a zrozumiteľne v zmysle uvedeného ustanovenia.

49. Súdny dvor EÚ v tejto súvislosti dodal, že rovnako ako neuvedenie RPMN v zmluve o úvere sa musí posudzovať situácia, keď zmluva obsahuje iba matematický vzorec výpočtu tejto RPMN, ktorý nie je doplnený údajmi nevyhnutnými na uskutočnenie tohto výpočtu. Spotrebiteľa v takejto situácii totiž nemožno považovať za takého, ktorý pri uzavretí zmluvy pozná všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy a v dôsledku toho za takého, ktorý pozná všetky okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na rozsah jeho záväzku.

50. Súdny dvor EÚ už pritom v súvislosti so Smernicou 87/102 rozhodol, že vzhľadom na cieľ ochrany spotrebiteľa sledovaný touto Smernicou pred nespravodlivými úverovými podmienkami a na to, aby sa mu umožnilo poznať všetky podmienky budúceho plnenia uzatvorenej zmluvy, článok 4 uvedenej

Smernice vyžaduje, aby dlžník pri uzavretí zmluvy poznal všetky okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na rozsah jeho záväzku.

51. V súlade s článkom 4 ods. 1 a 2 Smernice 87/102 musí byť zmluva o úvere uzavretá písomne, pričom písomné vyhotovenie musí obsahovať uvedenie RPMN, ako aj uvedenie podmienok, za ktorých môže byť táto miera zmenená. Článok 1a tejto Smernice stanovuje metódu výpočtu RPMN a vo svojom ods. 4 písm. a) spresňuje, že sa musí vypočítať v dobe uzatvárania zmluvy. Táto informácia pre spotrebiteľa o celkových nákladoch úveru vo forme miery vypočítanej podľa jednotného matematického vzorca, má preto podstatný význam.

52. V dôsledku toho neuviedenie, resp. nesprávne uvedenie RPMN v zmluve o úvere môže predstavovať rozhodujúci prvok v rámci analýzy dotknutého vnútroštátneho súdu v súvislosti s otázkou, či je podmienka tejto zmluvy týkajúca sa nákladov úveru vypracovaná jasne a zrozumiteľne v zmysle článku 4 Smernice 93/13. Ak to tak nie je, tento vnútroštátny súd je oprávnený posúdiť nekalú povahu takejto podmienky v zmysle článku 3 tejto Smernice. Spotrebiteľa v takejto situácii totiž nemožno považovať za takého, ktorý pri uzavretí zmluvy pozná všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy a v dôsledku toho za takého, ktorý pozná všetky okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na rozsah jeho záväzku.

53. V zmluve o úvere absentuje matematický vzorec výpočtu RPMN doplnený údajmi nevyhnutnými na uskutočnenie tohto výpočtu.

54. Žalobkyňa, ako to vyplýva z výpisu z účtu (č.l. 5 a 6 spisu), čerpala úver vo výške 2.000 eur. Spolu uhradila sumu 2.602,56 eur, teda čiastku o 602,56 eur vyššiu než na akú žalovanému ako poskytovateľovi úveru vznikol nárok. Žalovanému tak vznikla povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie získané plnením bez právneho dôvodu v súlade s ust. § 451 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka.

55. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 388 C.s.p. rozsudok v jeho zamietavej časti zmenil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 602,56 eur s 5 %-ným úrokom z omeškania ročne od 05.10.2019 do zaplatenia.

56. Čo sa týka úrokov z omeškania, v Občianskom zákonníku pri nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je vymedzený čas plnenia. Preto je potrebné podľa ust. § 563 Občianskeho zákonníka vychádzať z toho, že obohatený je povinný bezdôvodné obohatenie vydať prvý deň po tom, čo ho veriteľ požiadal o splnenie. Ak nedošlo požiadanie dlžníkovi už skôr, treba za kvalifikované požiadanie považovať žalobu. Dňom zročnosti pohľadávky uplatnenej v žalobe nebude deň nasledujúci po podaní žaloby na súde, ale deň po doručení tejto žaloby žalovanému.

57. Žalovanému bola žaloba doručená dňa 03.10.2019 a žalovaný bol povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie do 04.10.2019. Keďže tak neurobil, dňom 05.10.2019 sa dostal do omeškania s plnením svojho peňažného dlhu.

58. Zároveň žalobkyni, ktorá mala v konaní plný úspech, bola priznaná náhrada trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % v súlade s ust. § 396 ods. 1, ods. 2 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. s tým, že o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 1, ods. 2 C.s.p.).

59. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).